

14. 5. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je nepodmíněný šestiletý trest pro pěstitele marihuany nepřiměřený?

Občas se objeví soudní rozhodnutí, která svým obsahem zaujmou nejen odbornou obec, ale budí vášně i mezi laickou veřejností. Jedním z takovýchto rozhodnutí je nálezn Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp.zn. IV. ÚS 950/19, kterým byla zamítnuta stížnost stěžovatele odsouzeného k šestiletému trestu odnětí svobody za pěstování konopí na zahradě svého rodinného domku. Muž považoval trest za nepřiměřený a excesivní a dále poukazoval na tvrdé dopady pro rodinu, nicméně Ústavní soud jeho názor nesdílel. Pojdme se tedy blíže podívat na předmětný nálezn Ústavního soudu a rozebrat některé jeho aspekty, abychom mohli posoudit, zda je rozhořčení veřejnosti v daném případě oprávněné či nikoliv.

Úvodem se hodí zrekapitulovat průběh řízení před obecnými soudy. Stěžovatel byl rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 6. 3. 2018, č.j. 1 T 10/2017-164 (dále jen „rozsudek KS v Brně“) uznán vinným ze spáchání zločinu neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) zákona č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) dílem dokonaného a dílem ve stadiu pokusu dle § 21 odst. 1 trestního zákoníku. Na základě toho byl stěžovatel odsouzen k trestu odnětí svobody v délce tří let, jehož výkon byl odložen na zkušební dobu v délce pěti let za současného vyslovení dohledu probačního úředníka a uložení povinnosti zdržet se ve zkušební době požívání jiných návykových látek. Zároveň byl stěžovateli uložen trest propadnutí věcí specifikovaných ve výroku odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně.

Soud prvního stupně opřel své závěry především o to, že stěžovatel se ke svému činu doznal, přičemž jeho slova potvrdila i jeho družka. Dále soud prvního stupně uzavřel, že stěžovatel pravděpodobně nebyl distributorem THC, tedy neplánoval vypěstovat rostliny konopí za účelem zisku z jejich prodeje, nýbrž jej pěstoval pro svou osobní spotřebu, kdy z těchto vyráběl léčivou mast na svá bolavá záda. Soud prvního stupně dále odůvodnil stanovení trestu odnětí svobody pod zákonnou dolní hranicí trestní sazby osmi let, a to tím, že stěžovatel byl doposud bezúhonný, ke svému činu se dobrovolně doznal, žije se svou družkou a nemocnou dcerou, kdy tato hlavně je na jeho výdělků závislá a dále rodina splácí úvěr na rekonstrukci svého rodinného domu, ve kterém bydlí, což by nepodmíněným odsouzením stěžovatele bylo značně ohroženo.

K odvolání státního zástupce však Vrchní soud v Olomouci, jakožto soud odvolací, uložený trest zpřísnil na šest let odnětí svobody nepodmíněně, neboť považoval původně uložený trest za nepřiměřeně mírný. Rovněž odvolací soud doplnil dokazování, a to o skutečnosti dokreslující osobní poměry stěžovatele, tj. pracovní hodnocení stěžovatele, přehled jeho výdělků, pracovní hodnocení jeho družky, zprávu o zdravotním stavu jejich dcery a zprávu Orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Městský úřad Hodonín. Z těchto odvolací soud dovolil, že osobní poměry stěžovatele se nijak neliší od běžných osob, resp. nejedná se o okolnosti, které by odůvodňovaly mimořádné snížení trestu odnětí svobody. Stejně tak hypoteční úvěr, kterým argumentoval stěžovatel, nevzal odvolací soud jako polehčující okolnost, neboť stěžovatel si měl být vědom toho, že se nemá chovat tam, aby splácení úvěru ohrozil. Jako polehčující okolnosti odvolací soud zhodnotil toliko dosavadní bezúhonnost stěžovatele, skutečnost že marihuana je tzv. měkká droga a rovněž amatérský způsob jejího pěstování stěžovatelem. Dále odvolací soud vyjádřil pochybnosti nad tím, že stěžovatelem

vyprodukované THC sloužilo pouze pro jeho osobní potřebu, a to i s ohledem na jeho množství.

Stěžovatel se proti rozsudku odvolacího soudu bránil podáním dovolání, které však Nejvyšší soud odmítl svým usnesením, neboť se zcela ztotožnil s argumentací soudu odvolacího. Především konstatoval, že pochybnosti nad tím, že THC bylo pouze pro stěžovatelovu osobní potřebu, jsou zcela oprávněné, když pokud se vezme v potaz množství konopí, které stěžovatel spotřeboval na jím vyráběnou mast, pak by se tímto „předzásobil“ na 37 let dopředu. Nejvyšší soud rovněž konstatoval, že podmíněný odklad trestu odnětí svobody stanovený rozsudkem soudu prvního stupně považuje za exces, neboť i pokud jsou vzaty v potaz všechny skutečnosti (např. amatérský způsob pěstování marihuany, to že jde o tzv. „měkkou drogu“), nelze odhlédnout od toho, že stěžovatel téměř čtyřnásobně překročil hranici množství velkého rozsahu. Na těchto závěrech nemění nic ani osobní poměry stěžovatele, které stejně jako soud odvolací vyhodnotil Nejvyšší soud tak, že se neliší od běžného zbytku populace. [1]

Řízení před Ústavním soudem

Stěžovatel ve své ústavní stížnosti uvedl námitky, které lze dle Ústavního soudu rozdělit podle jejich podstaty do čtyř skupin.

První námitky stěžovatele se zabíraly tím, že stěžovatel používal konopnou mast vyrobenou z pěstovaných rostlin na léčbu Scheuermannovy choroby a ischiasu, které mu způsobují bolest. Tímto dle svého názoru realizoval své právo na soukromý a rodinný život, které zahrnuje i sebeurčení ve smyslu rozhodování o sobě samém, včetně rozhodování o způsobu léčby.

Druhá skupina námitek směřovala k porušení zásady in dubio pro reo ze strany odvolacího a Nejvyššího soudu, neboť tyto konstatovaly, že množství vypěstované marihuany nesvědčí pro skutečnost, že by je měl stěžovatel spotřebovat sám, a to aniž by dle stěžovatele měly oporu pro svá tvrzení.

Třetí námitka stěžovatele směřovala proti formalistickému postupu odvolacího soudu. Ačkoliv totiž odvolací soud uvedl, že jím uložený trest odnětí svobody bude mít dopad nejen na stěžovatele, ale i jeho rodinu, zároveň toto dle stěžovatele nedostatečně reflektoval ve svém rozhodnutí, když se přiklonil k závěru, že toto je riziko stěžovatelova protiprávního jednání. Odsouzením stěžovatele dle jeho názoru byla postižena i jeho dcera, která tímto psychicky i materiálně strádá. Na podporu svých tvrzení stěžovatel odkázal na Úmluvu o právech dítěte a rovněž na některé předchozí nálezy Ústavního soudu.

Poslední, čtvrtá námitka stěžovatele směřovala proti závěrům obecných soudů o množství látky THC v sušině, kdy napadá, že toto bylo zjištěno orgány činnými v trestním řízení nesprávně a na podporu svých tvrzení doložil znalecký posudek. [2]

Ústavní soud se v předmětném nálezu s jednotlivými námitkami vypořádal následovně.

Co se týká první námitky stěžovatele, této Ústavní soud nepřisvědčil, neboť dle jeho názoru jí stěžovatel napadá toliko přiměřenost uloženého trestu, kterou však Ústavní soud není oprávněn přezkoumávat.

Rovněž druhé námitce stěžovatele Ústavní soud nevyhověl. Neboť stěžovatel v ní fakticky vyjadřuje svůj nesouhlas s hodnocením důkazů odvolacím soudem a Nejvyšším soudem, přičemž tyto ale měly vyjít z tvrzení stěžovatele ohledně toho, kolik konopí je potřeba na vytvoření takového množství léčivé masti. Rovněž odvolací ani Nejvyšší soud explicitně neuvedly, že stěžovatel plánoval získanou látku distribuovat, pouze ve svých rozhodnutích uvedly, že neuvěřily tvrzením stěžovatele, že měl veškerou marihuanu pěstovat pro svojí osobní spotřebu, a tedy tuto skutečnost nehodnotily jako

polehčující okolnost.

Co se týká třetí námitky stěžovatele, tuto dopodrobna Ústavní soud prozkoumal, kdy však dospěl k závěrům, že jak odvolací soud, tak Nejvyšší soud neopomenuly zohlednit při stanovení svých rozhodnutí i nejlepší zájmy dítěte. V daném případě nejsou žádné specifické okolnosti, které by se odlišovaly od obdobných případů. Pokud stěžovatel argumentuje tím, že zajišťuje péči o svou dceru, tak tato nemá žádné specifické potřeby ani zdravotní onemocnění, které by vyžadovaly zvláštní péči od stěžovatele, když tuto dle názoru Ústavního soudu může rovněž zajistit její matka. Ústavní soud dále poznamenal, že nelze akceptovat stěžovatelův argument, že v nejlepším zájmu dítěte je, aby jeho rodič nebyl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, když rozhodně nemůže být v nejlepším zájmu dítěte, aby sloužilo jako „štít“ svému rodiči před uložením nepodmíněného trestu odnětí svobody, čímž by mu defacto umožnilo páchání trestné činnosti bez rizika, že bude stížen jedním z trestů nejprísnějších. Tedy po posouzení nejlepších zájmů dítěte, zde převážil zájem na ochranu společnosti před trestnou činností, zde projevený uloženým nepodmíněným trestem odnětí svobody stěžovateli.

Ohledně poslední námitky stěžovatele vyjádřil Ústavní soud svůj souhlas, že zde opravdu jisté pochybnosti vyvstávají, nicméně poznamenal, že ne každá nezákonnost zakládá rovněž vadu protiústavnosti (zde Ústavní soud odkázal mj. na svůj nálezn ze dne 21. 4. 1994, sp. zn. I. ÚS 68/93 „*Ústavní soud není běžnou třetí instancí v systému všeobecného soudnictví. Není jeho úkolem zabývat se eventuálním porušením běžných práv fyzických nebo právnických osob, chráněných občanským zákoníkem, trestním zákonem, občanským soudním řádem a dalšími předpisy, pokud takové porušení současně neznamená porušení základního práva nebo svobody těchto osob, zaručených ústavním zákonem či mezinárodní smlouvou podle čl. 10 Ústavy*“) [3]. Výše uvedený znalecký posudek předložil stěžovatel až ke své ústavní stížnosti, tedy obecné soudy se s ním nemohly nijak vypořádat. Ústavní soud však poznamenal, že nic nebrání stěžovateli v podání návrhu na obnovu řízení a následně znalecký posudek doložit, jak ostatně již i stěžovatel učinil.

Shrnutí

Z výše uvedeného rozboru nálezu Ústavního soudu vyplývá mnoho zajímavých skutečností. Především skutečnost, že argumentace rodinnými a osobními poměry osoby dopouštějící se trestné činnosti není postačující, pokud zde nejsou dány individuální okolnosti odlišující danou osobu od osoby v obdobném postavení. Jakkoliv se může jevit uložený trest jako značně nepřiměřený, je nutné brát v potaz, že snížení trestu pod jeho zákonnou trestní sazbu je institut zcela výjimečný, při kterém musí být posuzovány všechny okolnosti daného případu. Tedy v daném případě nejen okolnosti polehčující (amatérský způsob pěstování marihuany, dosavadní bezúhonnost stěžovatele), ale rovněž i okolnosti stěžovateli přitěžující (velké množství pěstované marihuany).

Závěrem, abych se vrátil k v úvodu položené otázce, nedomnívám se, že by Ústavní soud v daném případě rozhodoval způsobem, který by přiměřeně odpovídal negativním reakcím, jenž u veřejnosti vyvolal. Naopak se domnívám, že Ústavní soud rozhodoval způsobem předvídatelným, zcela v rámci zákonných intencí. Pokud se dnes objevují názory s tímto nesouhlasící a poukazující na skutečnost, že ve většině moderních společností je marihuana a její spotřeba státem tolerována, jedná se především o politickou otázku, kterou by se neměl zaobírat Ústavní soud, resp. by neměla ovlivnit jeho rozhodování.

Mgr. Filip Shrbený,
advokátní koncipient



LANGMEIER & CO. s.r.o.
advokátní kancelář

[Langmeier & Co., advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na Bělidle 997/15
150 00 Praha 5

Tel.: +420 223 011 431
Email: info@langmeier.cz

[1] Nález Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, bod 3. - 10.

[2] Tamtéž, bod 11. - 16.

[3] Tamtéž, bod 76. - 84.

[4] Nález Ústavního soudu ze dne 21. 4. 1994, sp. zn. I. ÚS 68/93

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro](#)

[aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)